

Correctievoorschrift HAVO

2017

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 75 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 J.C. Bach - Kwintet in G, deel 1

- 1 **maximumscore 2**
- basinstrument: cello; ook goed: contrabas 1
  - akkoordinstrument: klavecimbel 1

- 2 **maximumscore 1**
één van de volgende:
- a - b - a' - c
  - a - b - a - c

- 3 **maximumscore 1**
parallel / parallele beweging

- 4 **maximumscore 1**
(1 altviool) - 2 hobo - 3 viool - 4 dwarsfluit

Opmerking

Alleen als het hele antwoord juist is, 1 scorepunt toekennen.

- 5 **B**

- 6 **maximumscore 1**
één van de volgende:
- imitatie
  - canon

7 maximumscore 1

Opmerkingen

Alleen als beide tekens juist zijn geplaatst, 1 scorepunt toekennen.

Als er meer dan twee tekens zijn geplaatst, gelden alleen de eerste twee.

8 maximumscore 2

indien drie cirkels juist

2

indien twee cirkels juist

1

indien minder dan twee cirkels juist

0

Opmerking

Als er meer dan drie noten zijn omcirkeld, gelden alleen de eerste drie.

9 B

Blok 2 James Bay - Hold back the river

10 B

11 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Gitaar speelt begeleiding. / Gitaar speelt geen melodie.
- Gitaar speelt akkoorden.
- alleen op de eerste tel
- langere notenwaarde
- geen solistische rol aan het eind

per juist antwoord

1

12 maximumscore 2

twee van de volgende:

- toevoeging cabasa / maraca('s) / shaker
- toevoeging beatrijng / tamboerijn
- Snaredrum wordt op het vel bespeeld. / geen rim-stick meer
- Er wordt een ritme in zestiende noten toegevoegd.
- Accenten in het drumritme worden verstrekt (door beatrijng en snaredrum).
- uitgebreider ritme bassdrum

per juist antwoord

1

Opmerkingen

Een antwoord als: 'Er komen meer slaginstrumenten bij', is niet voldoende.

Het antwoord 'sambabal(len)' in plaats van cabasa / maraca('s) / shaker mag niet goed gerekend worden.

13 maximumscore 2

- we rode our bikes into the sky
- those distant days are flashing by

1

1

Opmerking

Als er meer dan twee tekstgedeelten zijn onderstreept, beoordelen als hierboven met 1 scorepunt aftrek per fout onderstreept tekstgedeelte, tot een maximum van 2 scorepunten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 **maximumscore 1**
vijfkwartsmaat / 5/4

15 **maximumscore 2**
Hold back the river, let me look in your eyes
Hold back the river so I can stop for a minute and be by your side
Hold back the river, hold back
Hold back the river, let me look in your eyes
Hold back the river so I can stop for a minute and be by your side
Hold back the river, oh

indien vier antwoorden geheel juist 2
indien drie of twee antwoorden geheel juist 1
indien minder dan twee antwoorden geheel juist 0

Opmerkingen
Als er vijf of zes tekstgedeelten zijn onderstreept en vier antwoorden zijn geheel juist, 1 scorepunt toekennen.
Als er meer dan zes tekstgedeelten zijn onderstreept, geen scorepunt toekennen.

16 **maximumscore 1**
in het eerste gedeelte: eenstemmig
in het tweede gedeelte: in akkoorden

Opmerkingen
Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.
Als er meer dan twee antwoorden zijn gegeven, geen scorepunt toekennen.

17 **maximumscore 2**
twee van de volgende:

- De tekst wordt solistisch gezongen. / geen backing vocals
- De tekst wordt als een uitroep gezongen. / De tekst klinkt smartelijk. / De zangstem breekt een beetje.
- De begeleiding stopt.
- Na de zang blijft het stil/is er even rust. / De klank sterft uit.

per juist antwoord 1

Blok 3 N. Skalkottas - 36 Griekse Dansen, nr. 4**18 maximumscore 2**

twee antwoorden (bijvoorbeeld):

- forte/luid/hard
- met accenten gespeeld
- Thema klinkt laag. / lage ligging
- thema unisono gespeeld
- ‘stampende’ kwartnoten in de begeleiding (of een omschrijving daarvan)
- herhalingen
- (dalende) octaafsprongen

per juist antwoord

1

Opmerking

De instrumentatie wordt buiten beschouwing gelaten.

19 maximumscore 1

de es in maat 4

Opmerking

De opmaat wordt buiten beschouwing gelaten.

20 maximumscore 2

twee van de volgende:

- hoger
- (ook) door (eerste) viool gespeeld / door de strijkers in hoge ligging gespeeld; ook goed: door hoge strijkers gespeeld
- De hoge houtblazers spelen de melodie gedeeltelijk mee.
- geen koper
- meer legato gespeeld / minder accenten
- tweestemmig

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 3

maat 2: hobo
maat 3 en 4: dwarsfluit
maat 5 en 6: fagot
maat 7 en 8: hoorn

indien vier antwoorden juist	3
indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

22 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Meer instrumenten gaan meespelen.
- verdichting
- herhaling van motieven
- toevoeging van lagen
- Sommige instrumenten gaan een octaaf hoger spelen.
- gebruik van syncopen
- meer / steeds vaker dissonante noten
- roffel kleine trom
- stijgende baslijn

per juist antwoord 1

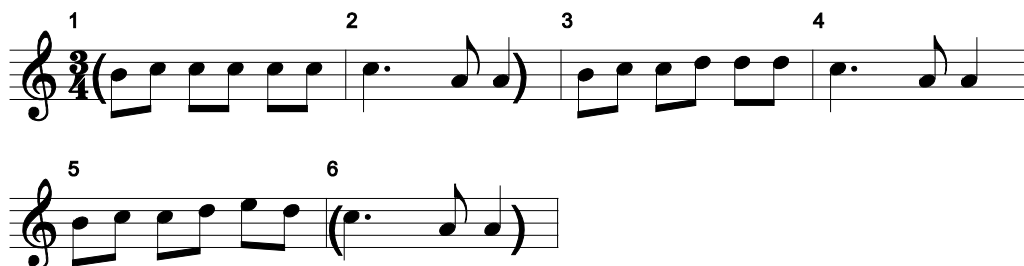
Opmerking

De dynamiek en de slotklank worden buiten beschouwing gelaten.

23 maximumscore 1

glissando

24 maximumscore 3

per maat volledig juist 1

25 maximumscore 1

imitatie; ook goed: canon

Blok 4 Little River Band - Reminiscing

26 maximumscore 1

Opmerking

Alleen als het antwoord volledig juist is, 1 scorepunt toekennen.

27 maximumscore 1

eerst: bassdrum/kick(drum)

daarna: snaredrum en hi-hat

Opmerkingen

De volgorde van snaredrum en hi-hat heeft geen invloed op de score.

Alleen als alle antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

28 maximumscore 1

bewering 1: juist

bewering 2: juist

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

29 maximumscore 2

Uit een juist antwoord moet blijken dat de kandidaat opmerkt dat:

- de bigband van Glenn Miller wordt uitgebeeld door een imitatie van een (big)band. / door het meespelen van blazers 1
- het liedje van Cole Porter wordt uitgebeeld doordat er een liedje / 'Night and day' doorheen wordt gezongen. / doordat er een koortje doorheen zingt 1

30 maximumscore 1

eerst: (hoofd)melodie (op de voorgrond)

daarna: begeleiding / achtergrondzang

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
31	maximumscore 3 4 - 1 - 4 - 2 - 3	
	indien vijf cijfers juist	3
	indien vier of drie cijfers juist	2
	indien twee cijfers juist	1
	indien minder dan twee cijfers juist	0

32 B

Blok 5 G. Fauré - Pavane

- 33 **maximumscore 2**
- voorzin 1: (dwars)fluit 1
  - nazin 2: klarinet 1

- 34 **maximumscore 1**
fis klein / fis mineur / fis

Opmerking

Het antwoord 'Fis' zonder toevoeging mag niet goed gerekend worden.

35 B

36 C

- 37 **maximumscore 2**
- articulatiwijze: legato 1
  - speelwijze: pizzicato 1

Opmerking

Het antwoord 'tokkelen' bij speelwijze mag niet goed gerekend worden.

- 38 **maximumscore 2**

per haak 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

39 maximumscore 2

twee antwoorden (bijvoorbeeld):

- unisono
- motief met een kwartsprong / motief met twee tonen
- toonsherhaling
- geaccentueerd gezongen
- klinkt als een signaal
- strak in de maat gezongen
- syllabisch
- hoog (gezongen) / gezongen door (hoge) tenoren

per juist antwoord

1

Opmerking

De dynamiek wordt buiten beschouwing gelaten.

40 C

Blok 6 David Guetta ft. Emeli Sandé - What I did for love

---

41 B

42 maximumscore 1

terts

43 D

44 maximumscore 2

(a) - $\overbrace{a/a' - b - b'}$ - $\overbrace{c - c'/d - b/b''}$

per haak

1

45 maximumscore 1

triolen(beweging) / driedelige beweging / doorgaande beweging

Opmerking

De lengte van de regels wordt buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

46 maximumscore 1

- 1 eerste tel
- 2 tweede tel
- 3 eerste tel
- 4 tweede tel
- 5 eerste tel

Opmerkingen

*Alleen als alle antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.
De solozang wordt buiten beschouwing gelaten.*

47 maximumscore 3

maat	1 t/m 6	7 en 8	9 t/m 16
bassdrum	x		
beating	x		
handclap		x	
triangel		x	

- indien vier antwoorden juist 3
- indien drie antwoorden juist 2
- indien twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

Opmerking

Als bij een ritmepartij meer dan één kruisje is geplaatst, geldt het eerste kruisje.

48 maximumscore 1

- bewering 1: juist
- bewering 2: onjuist

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

49 maximumscore 2

- cijfer 1: mineur
- cijfer 2: majeur
- cijfer 3: majeur

- indien drie antwoorden juist 2
- indien twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 23 mei.

Ook na 23 mei kunt u nog tot 14 juni gegevens voor Cito accorderen. Alle gegevens die vóór 14 juni zijn geaccordeerd, worden meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in de webbased versie van Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

---

blok 1	J.C. Bach - Kwintet in G, deel 1 Konrad Hünteler, dwarsfluit; Ku Ebbinge, hobo; Christine Busch, viool; Staas Swierstra, altviool; Richte van der Meer, cello; Jacques Ogg, klavecimbel cd: MDG 311 0613-2
blok 2	James Bay - Hold back the river cd: Universal 535 741-9
blok 3	N. Skalkottas - 36 Griekse Dansen, nr. 4: Peloponnisiakos BBC Symphony Orchestra o.l.v. Nikos Christodoulou cd: BIS-CD1333/1334
blok 4	Little River Band - Reminiscing cd: EMI Netherlands BV 7243 5 35976 2 7
blok 5	G. Fauré - Pavane Seattle Symphony o.l.v. Ludovic Morlot Seattle Symphony Media SSM1004
blok 6	David Guetta ft. Emeli Sandé - What I did for love Sony Music 88875080122